

Del luxe a la fragilitat

La Fundació Mascort de Torroella treu a la llum una col·lecció de ceràmica daurada de més de tres-cents peces datades entre els segles XII i XVIII

. Foto: JOAN SABATER.

L'advocat i empresari Ramon Mascort devia tenir tretze o catorze anys quan el seu oncle, el pintor Josep Maria Mascort, va ensenyar-li per primera vegada el Tríptic Portinari, una taula flamenca del segle XV on Hugo van der Goes va entretenir-se a pintar a primer terme, al peu de l'escena de l'adoració dels pastors, un delicat pot de ceràmica amb flors humils a dins. Diu Mascort que aquella trobada iniciàtica amb la inesperada bellesa dels objectes va arrelar de manera tan fonda en la seva memòria, que ha dedicat els últims trenta anys a col·leccionar peces de ceràmica amb una

tenacitat només comparable al detallisme del pintor resseguint les sanefes vegetals del seu pot. Avui, Mascort en sap prou, d'aquella seva primera descoberta, que pot fins i tot afirmar que el gerro Portinari procedia de Manises, al País Valencià, un dels principals centres productors de ceràmica daurada de la península Ibèrica entre els segles XV i XVI, i del qual conserva alguns exemplars únics i mai vistos fins ara a la col·lecció que presenta des d'aquest cap de setmana i fins al 16 d'octubre a la seu de la seva fundació, a la Casa Galibern de Torroella de Montgrí.

El conjunt el formen més de 300 peces datades entre els segles XII i XVIII, la major part produïdes a l'Estat espanyol, tot i que bona part han estat localitzades a l'estranger, exceptuant una petita mostra de plats i bols procedents de l'antiga Pèrsia, d'on és originari aquest procés de cocció que desperta reflexos metàl·lics del fang. Carme Pasqual, esposa de Mascort, amb qui comparteix la fascinació per aquestes vaixelles al seu dia sumptuoses, explica que, des de l'Orient Mitjà, el procediment, que requereix tres cuites i una exacta dosificació dels metalls, va introduir-se a l'Al-Andalus via Egipte, i des del sud peninsular, en especial Màlaga, va estendre's al País Valencià, Catalunya i Aragó. Entre finals del segle XIV i, sobretot, al XVI, va viure el gran moment d'esplendor, per la seva imitació d'un luxe molt més accessible que el que oferien les peces de plata i or. Era, però, un tipus de ceràmica laboriosa i cara, i al segle XVII, amb la introducció de la porcellana, la producció va anar lentament de baixa. Pels col·leccionistes, són petites joies que a vegades han estat objecte d'argücies pèrfides, com la que practicaven alguns antiquaris encara no fa gaire, oferint vaixelles d'alumini de cap valor a canvi d'un platet de ceràmica daurada als seus incauts propietaris, recorda Mascort.

Entre les peces més importants que ha arribat a atresorar i que es poden veure ara a la Fundació Mascort, amb entrada gratuïta, insisteix el col·leccionista, hi ha un plat malagueny amb l'escut de la dinastia nazarita, d'entre 1238 i 1492, un dels pots de farmàcia més antics que es coneixen, o un bol descobert als anys cinquanta en unes excavacions a Besalú i que s'ha convertit en la peça més antiga del fons. Hi ha també un plat fondo, ricament treballat, amb l'escut de la casa reial d'Aragó i que havia pertangut al magnat de la premsa William Randolph Hearst, que el conservava a Califòrnia com el seu enigmàtic Rosebud, bromeja Mascort. Si moltes d'elles són peces singulars no ho és tant per l'excepcionalitat de la seva decoració, sinó pel fet mateix d'haver arribat als nostres dies: "Es el fet d'haver-se preservat tot i la fragilitat, el que les enrareix". Com a al·licient addicional, el visitant podrà contemplar també dos fragments del tapís dels Sants d'Espanya, que havia conservat fins a la mort Juana Enríquez, la mare de Ferran el Catòlic, i que un joveníssim Marià Fortuny va rescatat de l'espoliació després de l'amortització de Mendizábal enduent-se'l a trossets.

Publicat a:

-El Punt Comarques Gironines 05-06-2011 Pàgina 48

Font del document:

http://www.elpunt.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/420191-del-luxe-a-la-fragilitat.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=mesCultura&utm_source=rss&utm_medium=mesCultura&utm_campaign=rss